

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ НЕПРИБУТКОВИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Ситуація в українському соціумі та потреба зміцнення основ державності й демократичних важелів в управлінні суспільством набули особливого значення з огляду на поглиблення ринкової трансформації економіки країни та його зовнішньоекономічного вектору розвитку, спрямованого на поглиблення євро-інтеграційних процесів. Залучення широких верств населення через громадські інституції до соціально-економічних перетворень є об'єктивний процес, оскільки він створює соціальне підґрунтя для успішної реалізації ринкових реформ. Звідси підвищена увага до діяльності та розвитку громадських формувань, розширення їх функцій, спрямованих на консолідацію інтересів держави та бізнесу, встановлення перманентного діалогу між трьома секторами для ефективного розв'язання нагальних соціально-економічних завдань.

Підвищення уваги до ефективності діяльності громадських організацій та розширення їх реальних можливостей впливати на вирішення важливих проблем на мікро- та макроекономічному рівні в значній мірі сприяло прийняття Закону України «Про громадські об'єднання», який вступив в дію з 01.01.2013 року. Відповідно до ст. 1 цього Закону, громадське об'єднання — це добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних та інших інтересів [1].

Закон створює нові засади подальшого розвитку громадського суспільства та його ключової ланки в якості якої виступають громадські організації. Їм надається можливість і права функціонування по всій території України незалежно від місця реєстрації, а юридичні особи можуть брати участь у створенні громадських спілок.

Нові можливості відкриваються перед громадськими організаціями у зв'язку з наданням їм права займатись підприємницькою діяльністю, пов'язаною з реалізацією їх безпосередньої мети та статутної діяльності, яка не має на меті отримання прибутку. Крім того, спрощено процедуру реєстрації громадських об'єд-

нань, скорочено термін реєстрації до семи днів, чітко визначено перелік документів для реєстрації, вказується вичерпний перелік підстав, які можуть стати причиною відмови у реєстрації, скорочується до мінімуму процедура перевірки статутних документів.

Домінантною особливістю громадських інституцій є неприбутковий характер, а основними сферами функціонування є благодійність, меценатство та задоволення потреб їх членів тощо, що накладає певну специфіку на такі організації в обліку та оподаткуванні, яке регулюється статтею 157 Податкового кодексу України [2].

В цілому це може оцінюватись як позитивний момент, спрямований на підвищення ефективності роботи громадських інституцій.

Разом з тим, деякі статті Податкового кодексу України (ПКУ) потребують уточнення в частині:

— розподілу та передачі набутого під час діяльності майна та активів в результаті ліквідації, оскільки на сьогодні стаття 157.13. ПКУ говорить про те, що у разі ліквідації неприбуткової організації її активи повинні бути передані одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду або зараховані до доходу бюджету, якщо інше не передбачено законом, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації;

— доходів неприбуткових організацій, до внесення таких організацій до Реєстру, що регулюється статтею 157.1 ПКУ, які оподатковуються в загальному порядку. На нашу думку, доцільно було б дозволити неприбутковим організаціям отримані доходи, до внесення їх до Реєстру, теж звільнити від оподаткування, оскільки період невнесення зазвичай дуже короткий;

— внесків і податків, які сплачують неприбуткові організації з нарахованої та виплаченої заробітної плати. На нашу думку, від сплати таких внесків їх теж треба звільнити, оскільки кошти отриманні на виплату заробітної плати є благодійними або спонсорськими;

— коштів, що надходять на виконання статутної діяльності, які є цільовими згідно п. 17, 18, 15 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» та відображаються в обліку за Дт 31 «Рахунки в банках» або 30 «Каса» в кореспонденції з Кт 48 «Цільове фінансування і цільові надходження».

Якщо кошти надходять для інших заходів, вони оподатковуються та відображаються в обліку в загальному порядку, передбаченому ПКУ.

Витрати здійснені неприбутковими організаціями на виконання статутної діяльності обліковуються як звичайно.

Закриття отриманого неприбутковими організаціями фінансування відображається за Дт 78 і Кт 92, Дт 48 і Кт 78. Але на нашу думку доцільно не застосовувати ці проведення, а одразу відображати Дт 48 і Кт 90, 92.

Отже нормативно-правову базу, що регулює діяльність неприбуткових громадських інституцій, доцільно відкоригувати для спрощення обліку та оподаткування, щоб зміцнити їх економічну стійкість.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про громадські об'єднання» від 22.03.2012 р. № 4572-VI.
2. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. [Електронний ресурс]. — Доступний з <http://www.portal.rada.gov.ua>.

Сметанюк Т. Б.

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

МОНІТОРИНГ РОЗВИТКУ РИНКУ ПОБУТОВОЇ ТЕХНІКИ В УКРАЇНІ

Ринок побутової техніки в Україні за останні роки став не просто висококонкурентним, але й стабільним у всіх відносинах. Ціни на побутову техніку знижуються в доларовому еквіваленті вже з 2009 року й це є проявом сильної конкуренції.

Загальна динаміка ринку побутової техніки та електроніки у 2010—2012 рр. позитивна. Обсяг ринку побутової техніки та електроніки становив у 2010 році 34,07 млрд. грн., у 2011 році він зростає на 26,9% і становить 43,24 млрд. грн. В цілому, у 2012 році, обсяг продажів на ринку побутової техніки та електроніки в Україні зріс порівняно з 2011 роком на 2,8% і становив понад 44,44 млрд. грн.

Двома основними драйверами цього періоду стали сектор ІТ, що показав зростання обсягів продажів на 6,6% — до майже 12,7 млрд. грн і сектор телекомунікаційного обладнання — зростання обсягу продажів на 2,6% (понад 8,2 млрд. грн.).

В сучасній економіці частка на ринку захоплюється і утримується тими, хто може отримати перевагу майстернішим маневру-